

Bundesinstitut
für Kultur und Geschichte
der Deutschen im östlichen Europa

Univerzita Hradec Králové

Generalkonsulat
der Bundesrepublik Deutschland
Breslau

FUNDACJA WSPÓŁPRACY
POLSKO-NIEMIECKIEJ
STIFTUNG
FÜR DEUTSCH-POLNISCHE
ZUSAMMENARBEIT

Międzynarodowa Konferencja Naukowa

ŻYCIE KULTURALNE ZIEMI KŁODZKIEJ – HISTORIA, LUDNOŚĆ, LITERATURA, MUZYKA, SZTUKI PLASTYCZNE, TURYSTYKA

Organizatorzy

Zakład Dydaktyki Literatury Instytutu Filologii Germańskiej Uniwersytetu Wrocławskiego

Bundesinstitut für Kultur und Geschichte der Deutschen im östlichen Europa an der Universität Oldenburg

Univerzita Hradec Králové, Pedagogická Fakulta

Śląska Pracownia Regionalistyczna przy IFP Uniwersytetu Wrocławskiego

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu

Starostwo Powiatowe w Kłodzku

Niemiecko-Polskie Towarzystwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Konsulat Generalny Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu

Konferencja została zorganizowana dzięki wsparciu finansowemu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Kierownictwo konferencji: **Jan Pacholski, Matthias Weber, Wojciech Browarny, Martin Šandera**

Miejsce: Uniwersytet Wrocławski, Wydział Filologiczny, plac Nankiera 15 b

Termin: 30 czerwca – 1 lipca 2015

Program:

Wtorek, 30 czerwca 2015

11.00 Otwarcie (Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej, sala 208)

Prof. dr hab. Adam Jezierski, Prorektor UWr

Pani Christiane Botschen, zastępca Konsul Generalnej RFN we Wrocławiu

Prof. dr hab. Marek Hałub, zastępca Dyrektora Instytutu Filologii Germańskiej UWr

Prof. dr hab. Matthias Weber, Uniwersytet w Oldenburgu

Prof. dr hab. Jan Miodek, Dyrektor Instytutu Filologii Polskiej UWr

Prof. dr hab. Elżbieta Lonc, Rektor PWSZ im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu

PhDr. Lukáš J. Záborský, Ph.D., Univerzita Hradec Králové

Pan Maciej Awizeń, Starosta Powiatu Kłodzkiego

Prof. dr hab. Aleksandra Kubicz, Niemiecko-Polskie Towarzystwo UWr

Sekcja 1 (sala 205)

Wtorek, 30 czerwca 2015

**11.30–13.15 (moderacja
Piotr Tarlinski)**

Stanisław Bereś (Uniwersytet Wrocławski): *Oko Worcella*

Antoni Matuszkiewicz (Martínkovice): *Pod kłodzką strzechą. O zadomowieniu polskich pisarzy ziemi kłodzkiej*

Iwona Matuszkiewicz (Uniwersytet Karola w Pradze): *Henryk Waniek czyli ezoteryczny pejzaż ziemi kłodzkiej*

Lech Kolago (Uniwersytet Warszawski): *Międzynarodowy Festiwal Chopinowski w Dusznikach-Zdroju*

Katarzyna Grzywka-Kolago (Uniwersytet Warszawski): *Ziemia kłodzka w opowiadaniach ludowych*

13.15–13.30 Przerwa na kawę

**13.30–15.30 (moderacja
Stanisław Bereś)**

Magdalena Gołaczyńska (Uniwersytet Wrocławski): *Kłodzki Międzynarodowy Festiwal Teatralny Zderzenie. Fenomen kulturalny w regionie*

Karol Maliszewski (Uniwersytet Wrocławski): *Życie literackie w Kłodzku po 1945 roku*

Sekcja 2 (sala 204)

Wtorek, 30 czerwca 2015

**11.30–13.30 (moderacja
Romuald M. Łuczyński)**

Małgorzata Ruchniewicz (Uniwersytet Wrocławski): *Miejsce i rola dziedzictwa kultury dawnego hrabstwa kłodzkiego w życiu współczesnych mieszkańców regionu (po 1989 r.)*

Wojciech Mrozowicz (Uniwersytet Wrocławski): *Jak hrabiowie kłodzcy, potomkowie króla Jerzego z Podiebradów, zostali książętami śląskim?*

Małgorzata Konopnicka (Uniwersytet Zielonogórski): *Szlachta ziemi kłodzkiej wobec Fryderyka II*

Kacper Manikowski (Uniwersytet Wrocławski): *Badania genealogiczne arystokratycznej rodziny Magnisów z Bożkowa*

Bartosz Grygorcewicz (Archiwum Państwowe we Wrocławiu): *Biuro Informacyjne W. Schimmelpfeng jako źródło do historii ziemi kłodzkiej*

Jacek Wójcik (Uniwersytet Wrocławski): *Działalność Landesverkehrsverband Schlesien na ziemi kłodzkiej w drugiej połowie lat trzydziestych XX wieku*

Sekcja 3 (sala 208)

Wtorek, 30 czerwca 2015

**11.30–13.30 (moderacja
Anna Mańko-Matysiak)**

Arno Herzig (Universität Hamburg): *Das protestantische Jahrhundert der Grafschaft Glatz (1530–1630). Ein vergessenes Kapitel der Geschichte*

Matthias Weber (BKGE Oldenburg): *Bauern und ländliche Gesellschaft in der Grafschaft Glatz – das „Dreiding“-Gericht*

Rafał Biskup (Uniwersytet Wrocławski): *Heimatideologie und Glatzer Mundart. Die Kalender Guda Obend und Grofschoftersch Feierabend aus heutiger Sicht*

Jan Pacholski (Uniwersytet Wrocławski): *Adersbacher Felsen in Reiseberichten des ausgehenden 18. und frühen 19. Jahrhunderts*

13.30–13.45 Przerwa na kawę

**13.45–15.30 (moderacja
Jan Pacholski)**

Sekcja 4 (sala 219)

Wtorek, 30 czerwca 2015

**11.30–13.15 (moderacja
Martin Šandera)**

Zofia Tarajło-Lipowska (Uniwersytet Wrocławski): *Náchod jako přechod do Polski, przez który jednak trudno przejść české literaturze*

Olga Czernikow (Uniwersytet Wrocławski): *O světych i nieśvětych wcieleniach Wilgefortis (Tokarczuk, Arbes i inni)*

Jarosław Malicki (Uniwersytet Wrocławski): *Kłodzkie dziedzictwo czeszczyzny*

13.15–13.45 Przerwa na kawę

**13.45–15.30 (moderacja
Zofia Tarajło-Lipowska)**

Martin Šandera (Univerzita Hradec Králové): *Kladský dvůr knížete Jindřicha Minsterberského (1472–1498)*

Lukáš J. Záborský (Univerzita Hradec Králové): *Křesťanská víra a její pojetí v životě a díle Boženy Němcové se zvláštním zřetelem ke Kladsku*

Podsumowanie: Zofia Tarajło-Lipowska i Lukáš J. Záborský

Paweł Mackiewicz (Uniwersytet Wrocławski): *Architektura regionu w poezji kłodzkiej*
Iwona Czech (Szczawno-Zdrój): *Problematyka wypędzenia w prozie Moniki Taubitz*
Wojciech Browarny (Uniwersytet Wrocławski): *Ziemia kłodzka w prozie Karola Maliszewskiego*

13.30–13.45 Przerwa na kawę

13.45–15.30 (moderacja Małgorzata Ruchniewicz)

Zbigniew Kurcz (Uniwersytet Wrocławski): *Zarys portretu socjologicznego ludności ziemi kłodzkiej na podstawie dokumentów urzędowych i wyników badań*

Andrzej Behan (Nowa Ruda): *Dzieje górnictwa węglowego w rejonie Nowej Rudy i jego wpływ na życie społeczne, polityczne i kulturowe jego mieszkańców*

Marian Ursel (Uniwersytet Wrocławski): *Polacy w uzdrowiskach hrabstwa kłodzkiego w XIX wieku*

Romuald M. Łuczyński (Wyższa Szkoła Bankowa we Wrocławiu): *Życie kulturalne i rozrywki w uzdrowiskach na ziemi kłodzkiej w latach 1945–1950*

Aneta Marek (Akademia Pomorska w Słupsku): *Krajobraz sakralny ziemi kłodzkiej*

Detlef Haberland (BKGE Oldenburg): *Region Glatz und „Welle Erdball“ – Friedrich Bischoff als Dichter der Grafschaft Glatz und als Rundfunkpionier*
Monika Mańczyk-Krygiel (Uniwersytet Wrocławski): *„Wenn Steine reden könnten!“ Zu einem Motiv bei Anna Bernard, Hermann Stehr und Joseph Wittig*
Paweł Zimniak (Uniwersytet Zielonogórski): *Wahlloses Strandgut“ – „Nacktes Wurzelwerk“ – „Ausgeworfener (Luft)Anker“. Zum Zwischenraum des Flüchtlingskindes von Monika Taubitz*
Katarzyna Nowakowska (Uniwersytet Warszawski): *Zur Lyrik von Monika Taubitz*

16.00–18.00 Przyjęcie w Konsulacie Generalnym RFN (ul. Podwale 76)

18.30–20.30 (Oratorium Marianum Uniwersytetu Wrocławskiego, pl. Uniwersytecki 1)

Spotkanie autorskie z Moniką Taubitz i Karolem Maliszewskim (moderacja: Wojciech Browarny i Jan Pacholski; oprawa muzyczna: Julia Leniart, Sylwia Biernacka)

Środa, 1 lipca (sala 205)

9.30–11.00 (moderacja Wojciech Browarny)

Michał Piela (Papieski Wydział Teologiczny we Wrocławiu): *Zamyślenie nad refleksją teologiczną ks. Josepha Wittiga (1879–1949)*

Piotr Tarlinski (Uniwersytet Opolski): *Ruch odnowy muzyki kościelnej w hrabstwie kłodzkim w latach 1870–1920*

Andrzej Prasał (Bystrzyca Kłodzka): *Muzyka w kościołach hrabstwa kłodzkiego*

Środa, 1 lipca (sala 204)

9.30–11.30 (moderacja Wojciech Mrozowicz)

Barbara Kobzarska-Bar (Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu): *Obcy-swoi. Mniejszość niemiecka we współczesnej Polsce*

Małgorzata Żochowska (Bystrzyca Kłodzka): *Kształtowanie nowej przestrzeni turystycznej w Euroregionie Glacensis ze wsparciem funduszy unijnych*

Środa, 1 lipca 2015 (sala 208)

9.30–11.00 (moderacja Matthias Weber)

Edyta Gorząd (Uniwersytet Wrocławski): *Die Grafschaft Glatz im Werk Richard Kühnaus*

Anna Mańko-Matysiak (Uniwersytet Wrocławski): *Heilig und verdammt. Die Grafschaft Glatz im Spiegel des deutschen und polnischen Sagenschatzes*

11.00-11.30 Przerwa na kawę

**11.30-13.15 (moderacja
Andrzej Prasał)**

Henryk Grzybowski (Kłodzko): *Georg Wenzel jako kronikarz dziejów Polanicy-Zdroju i twórca czasopisma »Altheider Weihnachtsbrief«*

Julian Golak (Nowa Ruda): *Geneza, rozwój i znaczenie społeczno-kulturalnego czasopisma transgranicznego »Ziemia Kłodzka«*

Krystyna Oniszczyk-Awiżeń (Muzeum Ziemi Kłodzkiej): *Kulturotwórcza rola towarzystw i stowarzyszeń działających na terenie ziemi kłodzkiej w drugiej połowie XX i pierwszej dekadzie XXI w.*

Janusz Laska (Kłodzkie Towarzystwo Oświatowe): *Obywatelskie inicjatywy kulturalne w Kłodzku czyli działalność Kłodzkiego Towarzystwa Oświatowego*

13.15-13.30 Przerwa na kawę

**13.30-15.00 (moderacja
Michał Piela)**

Roman Macioszek (Wałbrzych): *Kłodzko i okolice w listach J.Q. Adamsa*

Natalia Południak (Wałbrzych): *Julius Peter z Kłodzka i jego przewodniki*

Patrycja Ziomek (Uniwersytet Wrocławski): *Wybrane aspekty kłodzkiej kultury uzdrowiskowej w świetle XIX-wiecznych relacji i przewodników*

Edward Białek (Uniwersytet Wrocławski; Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Angelusa Silesiusa w Wałbrzychu): *Wczesna korespondencja Hermanna Stehra i Gerharta Hauptmanna*

Podsumowanie:

Wojciech Browarny i Michał Piela

Tomasz Przerwa (Uniwersytet Wrocławski): *Zima w kulturze ziemi kłodzkiej*

Maciej Szymczyk (Muzeum Papiernictwa w Dusznikach Zdroju i Wyższa Szkoła Handlowa we Wrocławiu): *Kulturowe znaczenie młyna papierniczego w Dusznikach-Zdroju (w dawnych wiekach i obecnie)*

Podsumowanie:

Wojciech Mrozowicz

Magdalena Maruck (Jauernick/Görlitz): *Der Liegnitzer Kurt Heynicke und sein Thingspiel „Neurode“*

Lionel Picard (Université de Bourgogne, Dijon): *„Es weihnachtet sehr in der Heimat.“ Von der Bedeutung der religiösen Feste für die Vertriebenen aus der Grafschaft Glatz*

11.00-11.30 Przerwa na kawę

**11.30-12.30 (moderacja
Detlef Haberland)**

Kalina Mróz-Jabłeczka, Tomasz Jabłeczki (Uniwersytet Wrocławski): *Die Heilbäder und die Badekultur in der Grafschaft Glatz vom 17. bis 19. Jahrhundert*

Kinga Oworuszko (Uniwersytet Wrocławski): *Die Grafschaft Glatz im Spiegel der „Schlesischen Provinzialblätter“*

Jolanta Szafarz (Uniwersytet Wrocławski): *Die pädagogische Praxis des 17. Jahrhunderts am Beispiel des Schulactus am Glatzer Gymnasium*

Podsumowanie:

Matthias Weber i Jan Pacholski